

N:o 10.

Ank. till Riksd. Kansli den 25 Jan. 1882, kl. 1 e. m.

Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen angående förhöjning i befodringsafgiften för lokalbref; Gifven Stockholms slott den 30 December 1881.

Under åberopande af hvad bilagda protokoll öfver finansärenden för denna dag i ämnet innehåller, vill Kongl. Maj:t härmed i nåder föreslå Riksdagen att, under förutsättning att brefbärareafgiften varder upphäfd, portot för lokalbref bestämmes att från och med ingången af år 1883 utgå med sex öre.

De ärendet rörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas; och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

OSCAR.

O. R. Themptander.

*Utdrag af protokollet öfver finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i Statsrådet å Stockholms slott den 30
December 1881.*

Närvarande:

Hans Excellens Herr Statsministern Grefve POSSE,
Hans Excellens Herr Ministern för utrikes ärendena Friherre
HOCHSCHILD,
Statsråden: LOVÉN,
Friherre VON OTTER,
TAUBE,
HEDERSTIERNA,
HAMMARSKJÖLD,
RICHERT och
THEMPTANDER.

21:o.

Departementschefen Statsrådet Themptander anförde härefter:

»I underdånig skrifvelse den 29 September innevarande år har Generalpoststyrelsen gjort framställning i fråga om dels upphörande af den särskilda afgift, som, under benämning brefbärareavgift, för närvarande uppbäres för aflemnande genom postverkets brefbärare i adressats bostad af bref, brevkort, försändelse under band, tidning eller tidskrift, som förskrifvits genom postverket, postanvisning eller skriftligt tillkännagifvande om ankomsten af försändelse, som bör å postanstalten afhämtas, dels ock i sammanhang dermed förhöjning i befodringsavgiften för lokalbref, dervid Generalpoststyrelsen, under erinran att sedan längre tid tillbaka i alla europeiska länder med undantag af Sverige och Finland

breffbärareafgift upphört att uttagas, till stöd för framställningen hufvudsakligen anført: att, om äfven för bibehållande af nämnda afgift kunde anses i någon mån tala breffbärarens intresse att genom försändelsens behöriga aflemnande komma i åtnjutande af afgiften, förtjenade dock de skäl vida mer afseende, som kunde anföras till stöd för afgiftens indragning; att, då det nuvarande portot för inrikes enkelt bref 12 öre icke obetydligt öfverstege hvad som i enahanda afseende inom andra länder uppbures, det måste anses önskligt och af billighet påkalladt, att utöfver nämnda porto icke vidare uppbures särskild afgift för försändelses hembärande till adressat; att ett aflönings sätt, hvilket å de flesta orter gjorde breffbärarens inkomst väsentligen beroende af korrespondensens till- eller aftagande, icke kunde vara förmånligt vare sig för breffbärarepersonalen eller för posttjensten; att hvad som likväl framför allt talade för genomförande i vårt land af en reform i afseende å brefbäringen, hvaraf inom andra länder verkningarne visat sig synnerligen välgörande, vore det uppehåll i brefbäringens besörjande, som måste blifva en följd deraf, att, med undantag endast för de fall, då särskildt aftal träffats om brefbäringsafgiftens utgörande med visst belopp för helt, halft eller fjerdedels år, för hvarje gång en eller flere försändelser aflemnades, en liquid skulle ega rum mellan breffbäraren och den, som emottog försändelsen; att denna liquid, som var förenad med mindre olägenhet, så länge ännu antalet bref till olika adressater var jemförelsevis ringa och i rörelsen förekom ett myntstycke, 1 skilling banko, som jemnt motsvarade afgiftens belopp, under de senare åren, då rörelsen betydligt tilltagit och för breffbärareafgiftens utgörande med 3 öre ofta påkallades vexling, visat sig medföra stora olägenheter; att breffbärareafgiften på grund af Art. IX af fördraget i Bern den 9 Oktober 1874 med ingången af Juli månad 1875 upphört att utgå för bref ankomna från utrikes ort; att emellertid, om 12 öre kunde antagas utgöra full ersättning för ett enkelt brefs befordran med post och aflemnande i adressatens bostad, skulle efter breffbärareafgiftens indragning ett väsentligen olika förhållande komma att ega rum med portot för lokalbref, hvilket, inskränkt till det nuvarande beloppet 3 öre, ingalunda motsvarade kostnaden för brevets postbehandling och hembäring; att för häfvande af denna olägenhet lokalportot borde, i sammanhang dermed att breffbärareafgiften indroges, undergå någon förhöjning, hvilken förhöjning emellertid, enligt Generalpoststyrelsens åsigt, icke borde inskränkas derhän, att portot fastställdes till ett mot förutvarande porto och breffbärareafgift svarande belopp af sammanlagdt 6 öre; att efter det år 1872 viktmoderationen för bref blifvit betydligt utvidgad, så att med endast dubbelt porto, 24 öre, belastades bref af ända till 125 grams vikt, hvilka bref förut dragit ett porto af 96 öre, och med 36 öre

betalades postbefordran af ett bref, hvars vikt uppginge till 250 gram, derför tillförene befodringsafgiften utgjort 1 krona 32 öre, här såsom annorstädes visat sig behof af särskilda åtgärder till förekommande af de missbruk, till hvilka förändringen i breftaxeringen kunde gifva anledning; att, då lokalportot så betydligt som för närvarande understeg portot för vanliga bref, det nemligen lätt kunde inträffa, att korrespondenter, hvilka hade att afsända bref till flere personer å samma ort, anlitade utvägen att innesluta brefven, försedda med lokalmärken, i ett gemensamt kuvert med uppdrag åt adressaten att draga försorg om breffvens nedläggande i någon af adressortens breflådor; att denna olägenhet annorstädes förekommit derigenom, att, såsom i Frankrike och Tyskland, lokalportot blifvit bestämdt till samma belopp som för befordran från en ort till en annan; men att, då med den tillväxt i postuppbörd, som dels redan inträddt, dels vore att i framtiden emotse, det syntes i hög grad antagligt, att den flere gånger påyrkade nedsättningen i brefportot från 12 till 10 öre skulle kunna i en icke synnerligen aflägsen framtid genomföras, borde enligt Styrelsens åsigt den förhöjning i lokalportot, som i sammanhang med brefbärareafgiftens indragning kunde ifrågakomma, inskränkas derhän, att afgiften fastställdes till 10 öre, helst den skilnad mellan portot för vanliga bref och för lokalbref, som sålunda komme att under någon tid ega rum, blefve allt för ringa för att i någon anmärkningsvärd mån kunna gifva anledning till missbruk af ofvan omnämnda slag.

Den tillökning i postuppbörd, som skulle blifva en följd af den ifrågasatta förhöjningen i lokalportot, anser Generalpoststyrelsen icke komma att uppgå till något synnerligen högt belopp.

Vidkommande åter den uppoffring, brefbärareafgiftens indragning skulle för postkassan medföra, komme densamma att utgöras af dels minskad uppbörd vid postkontoren i Stockholm och Göteborg, hvilka postkontor jemlikt nådigt Bref den 31 Mars 1876 till postkassan redovisa inflytande brefbärareafgifter, under det att brefbärarne af postmedel åtnjuta ett traktamente af 2 kronor om dagen, dels ock utgifterna till traktamente åt brefbärarne vid andra postanstalter, hvilka brefbärare nu antingen åtnjuta alla de så kallade brefskillingar, som af dem uppbäras, eller ock, der två eller flere brefbärare äro å en ort anstälde, sig mellan fördela brefbärareafgifterna, som i orten inflyta.

Den till postkassan för år 1880 redovisade uppbörd af brefbärareafgifter uppgick, enligt hvad Generalpoststyrelsen meddelar, vid postkontoret i Stockholm till 40,400 kronor och i Göteborg till 13,300 kronor

eller tillhoppa 53,700 kronor. För samma år utgjorde summan af alla de brefbärareafgifter, som å andra orter än Stockholm och Göteborg uppburits af i postverkets tjenst anstälde brefbärare, enligt af Generalpoststyrelsen åberopad specifikation 56,776 kronor 83 öre.

Enligt nådiga Bref den 9 November 1861 och den 20 Mars 1874 tillhör det Generalpoststyrelsen att bestämma beloppet af den aflöning, som utöfver brefbärareafgift eller deremot svarande traktamente skall tillkomma brefbärare, under iakttagande likväl, att denna aflöning för år ej må öfverstiga 300 kronor. På grund häraf utgår, enligt hvad Generalpoststyrelsen vidare meddelar, för närvarande till sammanlagdt 254 brefbärare en årlig aflöning för en hvar till belopp af från 75 till 300 kronor. Derest nu, i öfverensstämmelse med hvad som gäller för Stockholm och Göteborg, dagtraktamente för alla de brefbärare, hvilkas årsaflöning ej öfverstiger 250 kronor, skulle fastställas till 2 kronor, samt för de få brefbärare, hvilka i årsaflöning åtnjuta mer än 250 kronor, traktamentet i motsvarande mån blefve minskadt, komme den tillökning i traktamentskostnad, som blefve en följd af brefbärareafgiftens indragning, enligt Generalpoststyrelsens beräkning, att för år uppgå till 93,620 kronor. Men Styrelsen anser af anförda grunder sådan anordning i afseende på aflöningen till brefbärarne kunna vidtagas, att dessas dagtraktamente å orter utom Stockholm och Göteborg ej komme att i medeltal öfverstiga 1 krona 50 öre. Med tillämpning häraf beräknar Generalpoststyrelsen kostnaden för tilldelande af dagtraktamente åt de brefbärare, som nu till större eller mindre del aflönas med brefbärare-skillning, komma att för år uppgå till kronor 70,627: 50, hvadan med tillägg af öfvan öfvermålade minskning i uppbörden vid postkontoren i Stockholm och Göteborg ,, 53,700: —, sammanlagda årliga kostnaden för brefbärareafgiftens indragning skulle uppgå till omkring kronor 124,327: 50.

Generalpoststyrelsen synes mig hafva anført goda skäl för brefbäringsafgiftens upphörande; men då, enligt den utredning Generalpoststyrelsen lemnat, såsom vilkor för genomförandet af denna reform, erfordras, att det å postverkets aflöningsstat uppförda anslaget till aflönande af brefbärare varder förhöjdt med ett belopp af omkring 70,000 kronor, och frågan om nämnda anslags förhöjning lärer böra underställas Riksdagens pröfning, anser jag mig icke för närvarande kunna göra någon framställning till Eders Kongl. Maj:t om afskaffande af brefbärareafgiften, utan anhåller att vid föredragning af de till statsregleringen för år 1883 hörande frågor få göra underdånig framställning om den förhöj-

ning i förut nämnda anslag, som erfordras såsom villkor för den ifrågasvarande reformens genomförande.

Lika med Generalpoststyrelsen anser jag också, att i sammanhang med brefbäringsavgiftens indragning en förhöjning bör ega rum i befordringsavgiften för lokalbref; hvaremot jag icke kan dela Generalpoststyrelsens åsigt, att nämnda afgift bör bestämmas så hög som till 10 öre. Några nämnvärda missbruk inom vårt land i den af Generalpoststyrelsen antydda rigtning hafva hittills icke visat sig hafva egt rum, ehuru skillnaden mellan lokalportot och inrikesportot för närvarande är så betydlig som nio öre, och jag anser mig derföre sakna skäl att tillstyrka lokalportots förhöjning i vidsträcktare mån än till 6 öre, ett belopp som motsvarar det nuvarande portot jemte brefbärareavgiften.

Jag hemställer derföre att Eders Kongl. Maj:t behagade i nådig proposition föreslå Riksdagen, att, under förutsättning att brefbärareavgiften varder upphäfd, portot för lokalbref bestämmes att från och med ingången af år 1883 utgå med 6 öre.»

Hvad föredragande Departementschefen sålunda hemställt, deruti Statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen i nåder gilla och bifalla; och skulle proposition i ämnet till Riksdagen aflåtas af den lydelse, bilagan A till detta protokoll utvisar.

Ex protocollo:
Hans Wachtmeister.